

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG ERKENNINGSDOORLICHTING

GEMEENTELIJKE BASISCHOOL BERLAAR-HEIKANT TE BERLAAR

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 143602

Instelling Gemeentelijke Basisschool Berlaar-Heikant
Aarschotsebaan 60 - 2590 BERLAAR

Beleidsverantwoordelijke Wim VAN DESSEL

Telefoonnummer 015-24.57.43

E-mail Wim.VanDessel@Berlaar.be

Website www.gemeenteschoolberlaar.be

Bestuur Gemeentebestuur van Berlaar
Markt 1 - 2590 BERLAAR

Scholengemeenschap Scholen aan de Nete
Strepestraat 21 - 2235 HULSHOUT

Centrum voor leerlingenbegeleiding Centrum voor leerlingenbegeleiding Het Kompas
Vijfhoek 1A - 2800 MECHELEN

Doorlichtingsdagen 04-02-2022, 07-02-2022, 08-02-2022, 09-02-2022

Inspectieteam Willy DE HERDT
Eddy LAMBERTS

Inhoud

1	Toelichting-----	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?-----	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?-----	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?-----	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?-----	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?-----	4
2	Administratieve situering-----	5
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?-----	6
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?-----	8
4.1	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling-----	8
4.2	Wiskunde in de lagere afdeling-----	10
4.3	Frans in de lagere afdeling-----	12
5	In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?--	14
6	Respecteert de school de regelgeving?-----	15
7	Samenvatting-----	16
7.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?-----	16
7.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?-----	17
7.2.1	De onderwijsleerpraktijk-----	17
7.3	In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?-----	18

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

Elke doorlichting biedt een antwoord op twee vragen:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs dat tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit (het OK) en respecteert ze de regelgeving?

De onderwijsinspectie beantwoordt deze twee vragen aan de hand van:

1. een onderzoek van de kwaliteitsontwikkeling
2. een onderzoek van de onderwijsleerpraktijk
3. een onderzoek van het beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt de onderwijsinspectie verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil de onderwijsinspectie de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit drie niveaus.

	Beneden de verwachting Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
	Benadert de verwachting Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.
	Volgens de verwachting Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Er zijn twee adviezen mogelijk.

1. Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een advies ERKENNING**.
2. Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een advies GEEN ERKENNING**.

Op basis van het advies van de onderwijsinspectie, neemt de Vlaamse Regering uiterlijk op 31 maart van het schooljaar van voorlopige erkenning een van de volgende beslissingen:

- 1° hetzij erkenning vanaf het daaropvolgend schooljaar;
- 2° hetzij geen erkenning vanaf het daaropvolgend schooljaar.

Het bestuur van de school kan binnen een termijn van 30 kalenderdagen na de mededeling van de Vlaamse regering een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij een GEEN ERKENNING. De minister neemt binnen de daaropvolgende 30 dagen een definitieve beslissing over de erkenning.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

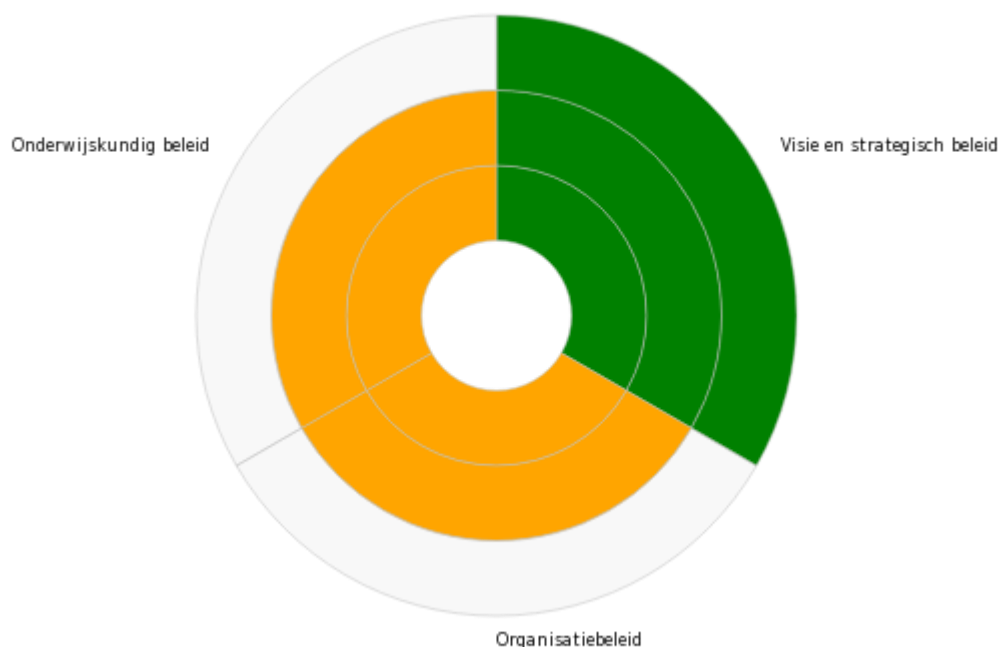
Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Aarschotsebaan 60 - 2590 BERLAAR

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid

De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Deze algemene visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt ingang in de schoolwerking en in de onderwijsleerpraktijk. De school stimuleert door recente initiatieven (zoals de 'werkgroep zorg') de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren.

Organisatiebeleid

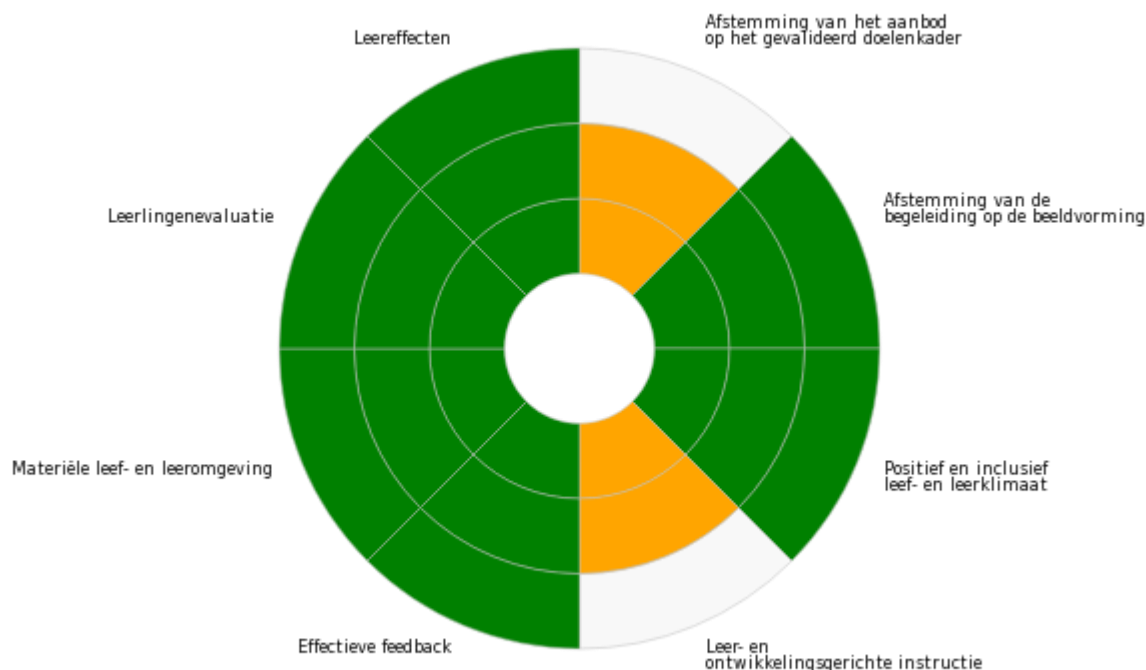
De school ontwikkelt en voert een beleid dat nieuwe kansen krijgt doordat de voormalige vestigingsplaats 'Heikant' van de gemeentelijke basisschool nu een autonome school is. De school staat open voor participatie en externe vragen en verwachtingen, maar vertaalt die inbreng nog niet voluit in haar keuzes. Ze benut nog niet alle kansen om vernieuwing en expertisedeling tussen de teamleden te stimuleren. Ze werkt samen met anderen, maar versterkt daarmee nog niet altijd een gelijkgerichte onderwijsleerpraktijk of de schoolwerking. De transparantie van de communicatie met interne en externe belanghebbenden en de efficiëntie ervan bieden ruimte tot verbetering. Zo is de implementatie van besluiten en keuzes niet altijd duidelijk voor de leraren.

Onderwijskundig
beleid

De school ontwikkelt gaandeweg de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk. De plannen om het onderwijskundig leiderschap sterker vorm te geven via een kernteam bevinden zich nog in een aanvangsstadium. De grote inzet van ervaren en ook nieuwe leraren is een meerwaarde voor de onderwijsleerpraktijk. Een aantal initiatieven geven de professionalisering vorm maar kunnen nog aan planmatigheid winnen. Uit gesprekken blijkt dat de leraren vragende partij zijn om de daadkracht van het onderwijskundig beleid te verhogen. Dit onder meer door afspraken te maken op schoolniveau, de naleving ervan na te gaan en leerlijnen op te stellen om de verticale samenhang tussen de klassen en de afdelingen te verhogen. Verder liggen er nog groeimogelijkheden door de inhoud van het geplande nieuwe talentenrapport aan te sturen vanuit een gezamenlijke visie op het evalueren van leergebieden, attitudes en leergebiedoverschrijdende eindtermen.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

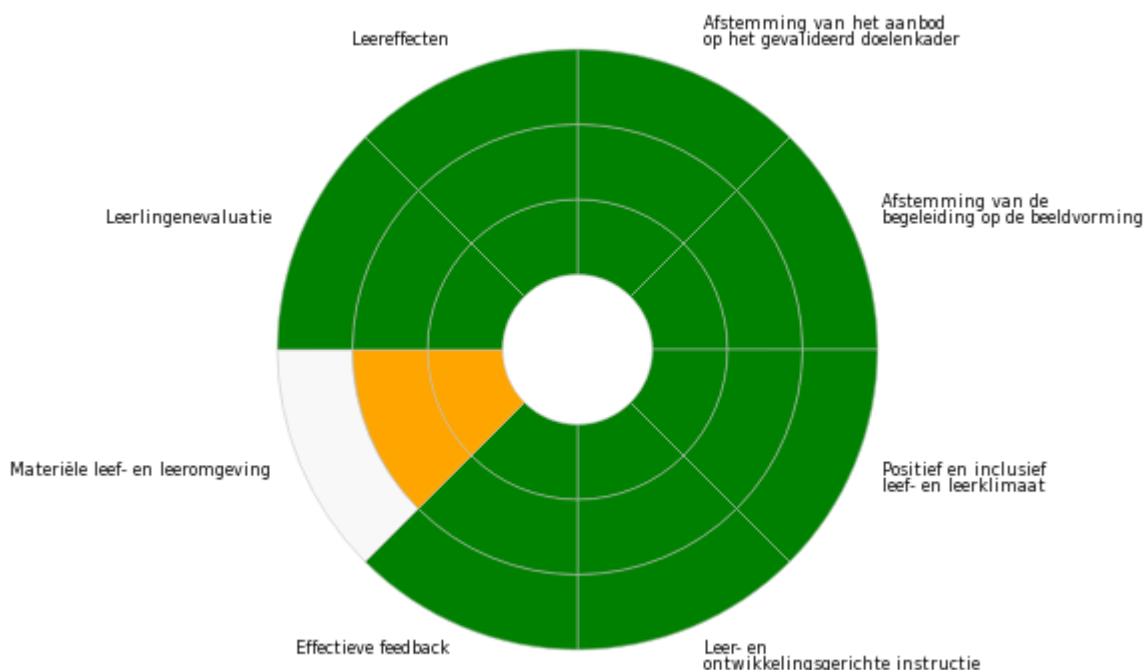
In de verschillende klasgroepen draagt het onderwijsaanbod in grote mate bij tot het realiseren van het gevalideerd doelenkader. Om de planlast te verminderen liggen er nog groeikansen bij het apart verankeren van courant aangeboden leerplandoelen in fiches met betrekking tot de vaak weerkerende activiteiten. Anderzijds liggen er ook opportuniteiten om binnen elk thema een beperkt aantal essentiële doelen af te bakenen en deze uit te werken in meerdere thema-activiteiten. Zo vergroten de mogelijkheden om binnen elk thema uitgaande van deze doelen gericht te observeren, te evalueren en indien nodig ook snel te remediëren. Door het grote aantal geselecteerde leerplandoelen is dit in de huidige planningspraktijk minder het geval.

Afstemming van de begeleiding op de beeldvorming

Onder impuls van de nieuwe 'werkgroep zorg' probeert het lerarenteam zich een actueel beeld te vormen over onder meer de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de noden van de kleuters. Met het oog op de realisatie van het gemeenschappelijk curriculum baseren de leraren op die beeldvorming haalbare en uitdagende doelen en een begeleiding volgens een continuüm van zorg. De leraren volgen de effecten van de begeleiding op en sturen bij waar nodig.

Positief en inclusief leef- en leerklimaat	De leraren creëren een positief en inclusief leef- en leerklimaat waarin alle kleuters zich thuis voelen. Naarmate de nood aan een passende begeleiding stijgt, realiseren de leraren de afgesproken maatregelen op maat van de specifieke onderwijsbehoeften van de kleuters. Ze voeren die maatregelen consequent en planmatig uit. De leraren maximaliseren de tijd om te leren.
Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie	De leraren leveren dagelijks inspanningen om het leren en ontwikkelen te ondersteunen. Ook werden in het kader van het bevorderen van de executieve functies al meerdere initiatieven ontwikkeld. Wel laten de leraren nog kansen liggen om de verticale samenhang van het aanbod te optimaliseren. Dit onder meer voor kalenders, taalstimulerende initiatieven, (wiskundige) begripsvorming en voor metacognitieve vaardigheden.
Effectieve feedback	De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de kleuters in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vanuit de doelen en de leerervaringen van de kleuters. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.
Materiële leef- en leeromgeving	De leraren beschikken over de leermiddelen en de infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De ontwikkelingsmaterialen, de leermiddelen en de infrastructuur zijn actueel, veilig en aangepast aan de leer- en ontwikkelingsbehoeften van alle kleuters. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen.
Leerlingenevaluatie	De observaties en evaluaties passen binnen het gevalideerd doelenkader en zijn vrij representatief voor het aanbod. Ze zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant, betrouwbaar, fair en breed.
Leereffecten	De ontwikkelingsvorderingen en de leerprestaties tonen aan dat de leraren minstens de te verwachten leereffecten bij de kleuters nastreven.

4.2 Wiskunde in de lagere afdeling

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod draagt in voldoende mate bij tot het realiseren van het gevalideerd doelenkader. De leraren bieden de doelen van het gevalideerd doelenkader evenwichtig aan. Het aanbod is nagenoeg volledig en gericht op een brede harmonische vorming. De school wil een positieve wiskundige attitudevorming stimuleren onder andere door deelname aan de Kangoeroewedstrijd.

Afstemming van de begeleiding op de beeldvorming

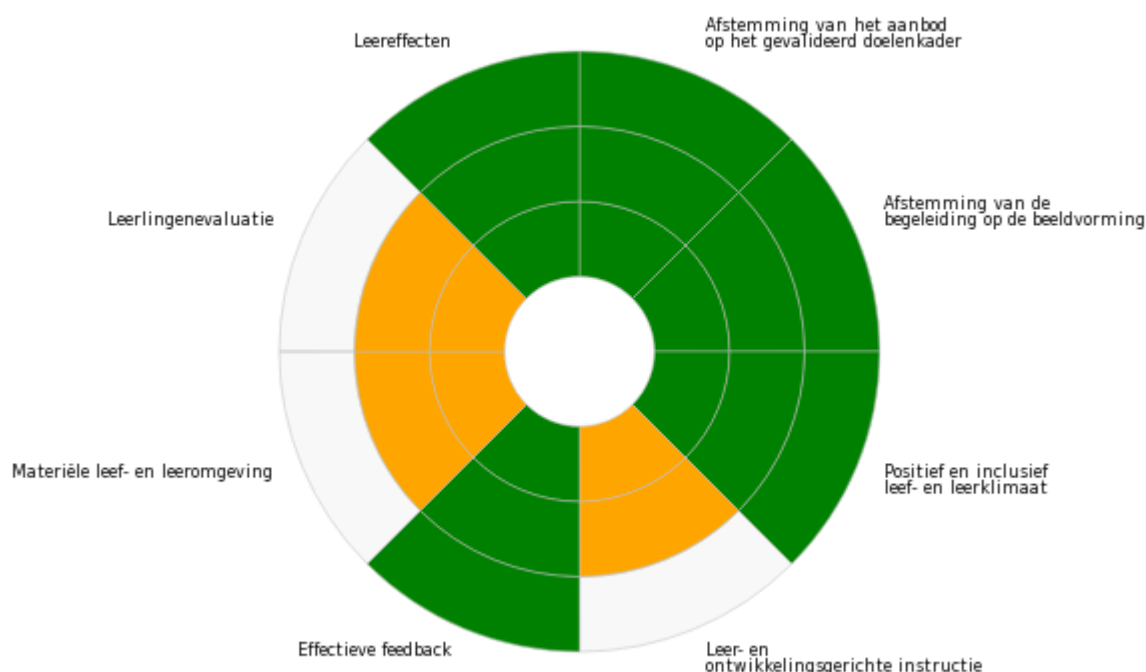
De leraren hebben een goed beeld over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de leerlingen. Er is veel informeel overleg over de beginsituatie en de evolutie van de leerlingen. Het formeel overleg hierover wordt dit schooljaar in toenemende mate gestructureerd. Met het oog op de realisatie van het gemeenschappelijk curriculum baseren de leraren op die beeldvorming haalbare en uitdagende doelen die soms erg geïndividualiseerd zijn. Er zijn verschillende teamleden en externe hulpverleners betrokken bij de begeleiding volgens een continuüm van zorg. De leraren en de zorgcoördinatie volgen de effecten van de begeleiding op en sturen bij waar nodig.

Positief en inclusief leef- en leerklimaat

De leraren creëren een positief, inclusief en stimulerend leef- en leerklimaat waarin alle leerlingen zich thuis voelen. Naarmate de nood aan een passende begeleiding stijgt, realiseren de leraren een aantal maatregelen op maat van de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen. Ze voeren die maatregelen consequent en planmatig uit. Doorgaans is er een doordacht klasmanagement waardoor de leraren de leertijd maximaal benutten.

Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De instructie is geleidelijk en betekenisvol. De mate waarin leerlingen tijdens de instructiefase uitgedaagd worden om hun inzichten en vragen te verwoorden, was tijdens de observaties eerder gering. De leraren besteden bewust aandacht aan de samenhang van het aanbod. De mate waarin ze metacognitieve vaardigheden stimuleren, is divers. Leerlingen worden gestimuleerd om na te denken over hun kennisniveau en ondersteuningsbehoeften. Leerlingen krijgen de kans om elkaar te helpen.
Effectieve feedback	De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vanuit de leerervaringen van de leerlingen. Het expliciteren van doelen en verwachtingen bij het begin van de les is leraarafhankelijk. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. De leerlingen weten dat ze fouten mogen maken en dat ze veel leerkansen krijgen. Hierdoor is de feedback constructief, gedoseerd en motiverend. Het opvoedingsklimaat in de verschillende klassen zorgt voor veiligheid en vertrouwen en vormt voor de leerlingen een goede basis om tot leren te komen.
Materiële leef- en leeromgeving	De leraren beschikken doorgaans over voldoende leermiddelen om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. Deze ontwikkelingsmaterialen en de leermiddelen zijn veelal veilig en aangepast aan de leer- en ontwikkelingsbehoeften van de leerlingen. In de praktijk blijken er verschillen in de wijze waarop leraren bijkomende leermiddelen aanmaken en/of gebruiken. De samenhang tussen de leerjaren is hierdoor een werkpunt. Dit is ook het geval voor de infrastructuur: in een aantal klassen is de werking van de digiborden onvoldoende doelmatig waardoor de leerlingen de lessen moeilijk kunnen volgen. Tijdens de observaties waren er weinig ICT-toepassingen voorzien voor de leerlingen. De beschikbare ICT-mogelijkheden worden doorgaans weinig gebruikt door individuele leerlingen.
Leerlingenevaluatie	De observaties en evaluaties zijn representatief voor het actuele aanbod. Deze observaties en evaluaties zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Ze zijn transparant en betrouwbaar. De leraren betrekken de leerlingen en de ouders bij de evaluaties. Een aantal leraren maakt bij de evaluaties foutenanalyses. Hierover zijn geen schoolafspraken. Dit wordt ook niet opgevolgd door het beleid. Hierdoor is de kwaliteit van de foutenanalyses variabel. Recente initiatieven op het vlak van leerlingenbegeleiding zijn ondersteunend voor het verdere leerproces van de leerlingen.
Leereffecten	De ontwikkelingsvorderingen tonen aan dat de leraren in grote mate de doelen van het gevalideerd doelenkader nastreven. De leerprestaties die blijken uit de externe toetsen op het einde van de lagere school tonen aan dat de leerlingen de doelen van het gevalideerd doelenkader doorgaans bereiken. Een analyse van deze prestaties geeft weer waar de school het aanbod verder kan optimaliseren.

4.3 Frans in de lagere afdeling

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Bij het uitwerken van hun onderwijsaanbod steunen de leraren vooral op de leerinhouden en de didactische suggesties van hun onderwijsleerpakket. Zij hopen zo dat hun aanbod dekkend is met wat het gevalideerd doelenkader beoogt. De leraren bieden de leerplandoelen, met uitzondering van het domein mondelinge interactie, vrij evenwichtig en volledig aan.

Afstemming van de begeleiding op de beeldvorming

De leraren vormen zich een actueel beeld over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de leerlingen. Met het oog op de realisatie van het gemeenschappelijk curriculum baseren de leraren op die beeldvorming haalbare en uitdagende doelen en een begeleiding volgens een continuüm van zorg. De leraren volgen de effecten van de begeleiding op en sturen bij waar nodig.

Positief en inclusief leef- en leerklimaat

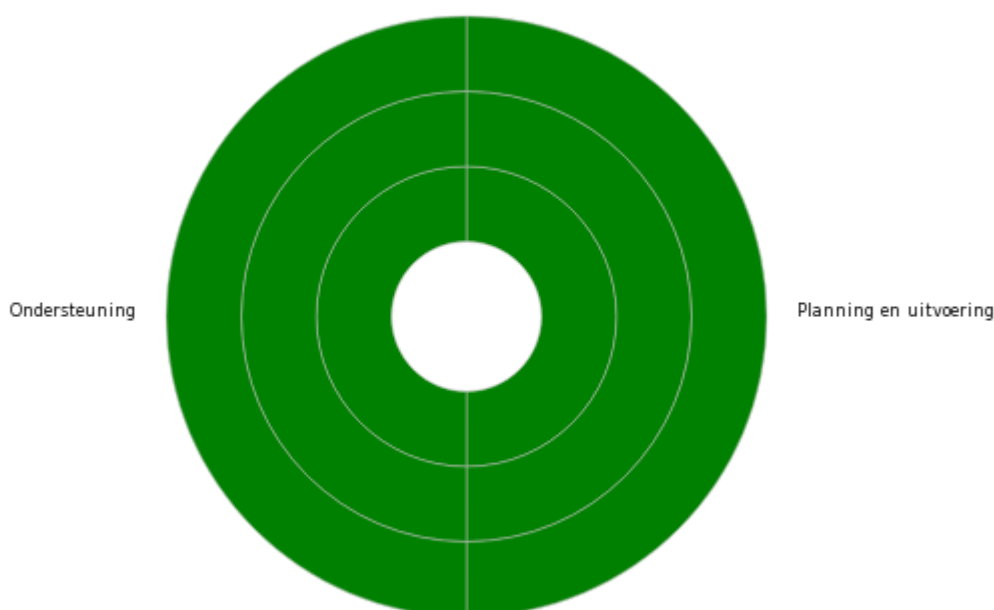
De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Ze motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leerlingen krijgen kansen om op een 'veilige' manier Frans te spreken.

Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie	De gemotiveerde leraren leveren duidelijk inspanningen om het leren en ontwikkelen te ondersteunen. Er gaat echter nogal wat lestijd naar de schriftelijke vaardigheden en naar het inoefenen van woordenschat en grammaticale toepassingen. Hierdoor krijgen de mondelinge vaardigheden te weinig effectieve aandacht. Vooral het aanleren en inoefenen van gepaste communicatieve structuren, die de leerlingen kunnen inzetten binnen herkenbare situaties, heeft nog groeipotentieel. Tevens vormt het een opdracht voor de leraren om de leerlingen vertrouwd te maken met courante Franse instructies en zelfredzaamheidstaal. Ook het aanwenden van allerlei media in functie van het uitwerken van zinvolle, muzisch-creatieve, speelse en uitdagende opdrachten om zo de taalverwerving van de leerlingen op een leuke manier te bevorderen, biedt nog opportuniteiten.
Effectieve feedback	De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.
Materiële leef- en leeromgeving	De leraren beschikken over meerdere leermiddelen en infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. Het vormt voor hen nog een uitdaging om een 'Frans hoekje' in te richten waar de leerlingen kunnen kennismaken met de Franse taal en cultuur en waar ze eenvoudige Franse communicatieve structuren kunnen oefenen in realistische of speelse contexten.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie- en rapporteringspraktijk is slechts in beperkte mate afgestemd op de uitgangspunten van het gevalideerd doelenkader. Zo gaat in de evaluatiepraktijk nog te weinig aandacht naar de beoordeling van de leerplandoelen 'mondelinge interactie'. Ook liggen er groeimogelijkheden door in de evaluatie- en rapporteringspraktijk duidelijk het verschil aan te geven tussen basis- en uitbreidings/verdiepingsleerstof.
Leereffecten	De ontwikkelingsvorderingen en de leerprestaties tonen aan dat de leraren minstens de te verwachten leereffecten bij de leerlingen nastreven en bereiken.

5 In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

Het bestuur van de school is verantwoordelijk voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de gebouwen en lokalen. Aan de hand van volgende processen gaat de onderwijsinspectie enkel na of de school hiervoor een doeltreffend beleid ontwikkelt en voert:

- gebouwen en onderhoud
- noodplanning
- verwarming, ventilatie en verluchting.

Planning en uitvoering	De school neemt specifieke maatregelen en plant systematisch acties gericht op het voorkomen of inperken van risico's en het op het voorkomen of beperken van schade. Ze neemt die acties op in het globaal preventieplan en in het jaaractieplan. De school voert de geplande acties systematisch uit. Indien de uitvoering niet op korte termijn kan plaatsvinden, neemt de school doeltreffende compenserende maatregelen.
------------------------	---

Ondersteuning	De school ondersteunt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties. Ze voorziet structureel in financiële, materiële en personele middelen. In de zomermaanden vraagt de soms hoog oplopende temperatuur in verschillende klaslokalen wel om een risicoanalyse met aansluitend eventuele gepaste maatregelen.
---------------	--

6 Respecteert de school de regelgeving?

Er werden geen inbreuken vastgesteld.

7 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting

7.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

- Visie en strategisch beleid ●
- Organisatiebeleid ◆
- Onderwijskundig beleid ◆

7.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

7.2.1 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	Wiskunde in de lagere afdeling	Frans in de lagere afdeling
Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	◆	●	●
Afstemming van de begeleiding op de beeldvorming	●	●	●
Positief en inclusief leef- en leerklimaat	●	●	●
Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie	◆	●	◆
Effectieve feedback	●	●	●
Materiële leef- en leeromgeving	●	◆	◆
Leerlingenevaluatie	●	●	◆
Leereffecten	●	●	●

7.3 In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

Planning en uitvoering ●
Ondersteuning ●